

פרוטוקול מס' 214

מישיבת ועדת הכלכלה

יום ג', כ"ב בחמוז חשל"ו - 20 ביולי 1976, שעה 13.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
י. הורביץ - היו"ר
א. זילברברג
ע. הדר
פ. גרופר
א. לבני
י. דרניצקי (יודין)
א. לבנבראון
נ. קצב
א. אליאב
י. כהן
י. שערי

מוזמנים:
ג. פת - חבר כנסת
ע. ערן - מנכ"ל משרד ראש הממשלה

כלכלן הוועדה: ד. לב

מזכיר הוועדה: י. פלכסר

ר ש מ ה: מזל כהן

סדר היום:
1. סיכומי ועדת המשנה בענין הבדואים בנגב
2. מסקנות הוועדה בענין נהגים חולי-נפש - הצעה
לסדר היום של חה"כ ג. פת.

1. סיכומי ועדת המשנה בענין הכדואים בנגבהיו"ר י. הרביץ:

אני פותח את הישיבה.

זאת הפעם הראשונה שמנכ"ל משרד ראש הממשלה מבקר אצלנו. אני מברך אותו ומאחל לו הצלחה. הנושא הוא: הסדר בענין חלוקת קרקעות לבדואים בנגב. הנדון בישיבות שלנו זמן רב. בחרנו לשם כך ועדת משנה שנפגשה עם הגופים הנוגעים בדבר וקיימה הרבה ישיבות. הנושא רגיש מאד, אני לא חושב שנתקלנו בבעיה רגישה כזאת, בהיקף כספי כזה.

ועדת המשנה הגישה שתי הצעות לכאן. אנחנו חלקנו לחברים את ההצעות. בגלל חשש שהענין יודלף ומכיוון שהנושא רגיש מאד, בעיקר לאחר ה-30 במרס, אמרנו בלבנו שאם נקיים דיון, נקיים ללא טלוויזיה ואם נמצא לנכון לתת פרסום, רק לאחר שנסכם.

נחבקשתי בשם ראש הממשלה לעכב את הדיון מכיוון שהענין רגיש ועומדים לקבוע יום נוסף ל-30 במרס, שזה בלי קושי יהיה שמן למדורה הבאה. נעניתי לבקשה הזאת. זה היה למורת רוח של כמה חברים שטענו שהענין רץ והגיע השעה לגמור את זה. לא רציתי בענין כה רגיש להאחז בחלק הפורמלי ולקבוע את המועד והשעה ולהתחוק, אלא בהתייעצות עם ראש הממשלה. מכיוון שאתם יודעים את הנושא, אני מבקש לשמוע מה בפיק?

ע. ערן:

אני מודה ליו"ר הוועדה. נאמר לי שיש לכם מה לומר בנושא. לאחר

שאשמע מכם אתיחס לדברים ואביא הצעה לסיכום שהיא מקובלת על כל הגורמים הממשלתיים.

היו"ר י. הרביץ:

ההצעה של הוועדה ידועה לנו. ההמלצות שלה היו בפני מליאת

הוועדה וועדת המשנה ונציגים של המשרדים שקבעו את ההמלצות האלה היו פה, כך שלא נעלם מעיני הוועדה הסיכום הזה. אבל, היו חילוקי דעות אם למיננוס ואם לפלוס בהצעות שהובאו לפנינו.

אולי ניתן ליו"ר ועדת המשנה

חה"כ איתן לבני לומר כמה מלים בקשר להצעות הללו.

ע. הדר:

הצעה לסדר - בקשנו לשמוע מנציג ראש הממשלה או המנכ"ל, האם יש

לדעת הממשלה סיבה להמנע מקבלת החלטות או שאתם פסיביים?

ע. ערן:

הבנתי. אשמע קודם פה, אח"כ אתיחס לדבריכם.

א. לבני:

ועדת המשנה היתה מורכבת משבעה חברים לפי פרופורציה

שישנה בוועדה. היה ניתן, בשלבים הראשונים, לשקול את הענין בלי התייחסות להמלצות הוועדה הבינ-משרדית. אבל נוכחנו שהחומר שהומצא לנו מקיף 3-4 שנים של עבודה והמגע היה בעיקר עם מינהל מקרקעי ישראל, ראש עיריית באר-שבע ומר טולידנו. מסתבר שהמלצות הוועדה הבינ-משרדית אינן נוגעות רק לעסקי קרקעות אלא לכל מהלך החיים של הבדואים בנגב כולל שיכון, בניה בלתי חוקית, חינוך ובריאות וכו'. קבלנו בסופו של דבר את החומר הזה כבסיס.

א. לבני:

ועדת המשנה בחלקה גם היתה מודעת
שזאת התפתחות שעוכבה מאז קום המדינה.
דברים שאפשר היה לעשות לפני עשרים שנה, עכשו הפכו לבעיה חמורה.
בשנת 1948-49 היו 13 אלף בדואים, היום יש 40 אלף וכל שבוע שעובר יש עוד.

המלצות הוועדה נוגעות לא רק לעסקי
קרקעות, כך שכל ענין התקציב אינו נוגע רק לקרקעות וזאת לא רק בעיה פיצוי.
עמדה בפנינו בעיה הזמן ואולי זה הנושא העיקרי. דווקא בגלל מה שקרה
בגליל הבינונו שהבעיה תגלוש לנגב בבוא הזמן. היו דעות שונות. היתה
דעה לא להחליט שום החלטה סמוך ל-30 במרס, שלא יתפרש שמדינת ישראל או
הכנסת או ועדת הכנסת נתקפה פחדים ולכן מוותרים. לכן, דחינו את ההחלטה
והשבנו שבתודש מאי נגיע להמלצות. משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ובעיקר
מינהל מקרקעי ישראל לוחצים במליאת הוועדה ובוועדת המשנה לגמור את
הנושא, כי הם בהליכי מ"מ עם שבטים ובודדים, הם לא יודעים איך לפעול,
בעיקר בחלק שנוגע לוועדת הפשרות צריך להחליט משהו.

בשבוע הבא הכנסת יוצאת לפגרה, לכן
יש ויכוח עם היו"ר אם נוכל לגמור עד לפגרה. לפי מציעי ההצעות לסדר-היום
אנחנו כבר מבינים לאיזה כוון הדברים הולכים. מציעי ההצעות היו:
חה"כ חופיק טובי מרק"ח, חה"כ מאיר פעיל ממוקד וברגע האחרון מישהו
נתן עצה טובה לחה"כ אבו-רביע וגם הוא הצטרף.

כאשר מר טולידנו הופיע כאן אמר
שהחלטה וקביעה מה שיותר מהר, זה דבר טוב. ועדת המשנה כשלעצמה אינה
מלוכדת בכל הדברים, כך שעצם הדיון צריך לקחת פה הרבה זמן ולכן בעיה
הזמן מטרידה אותי. חלק מן החברים מקבל את המלצות הוועדה הבין-משרדית
ולא רוצה לגרוע כלום, בעיקר מתוך ידיעה שהבדואים עצמם ידעו על ההמלצות
של הוועדה הבין-משרדית חצי שנה לפני שנודע לנו הענין. כך שהם רואים
שזה ממילא בכיסם. חלק רוצה פחות והויכוח הוא על כמה פחות. פה רצויה
התייחסות של מר ערן אם יש טעם בירידה או לא. חלק חושב לגבון לשתף את
נציגי הבדואים בנגב באיזו מין ועדה מייעצת המורכבת מערבים ויהודים.
חלק טוען שזה מיותר. זאת כבר גישה עניינית.

י. דרניצקי (יודין):
אני הצעתי כהצעה פרלימנרית, לפני
שנכנסים לגופו של ענין בוחנים
ובודקים את ההצעה שהובאה אלינו בשם ועדה ממשלתית שקבעה כללים ברישום
קרקעות, נקודות קבע, פיצויים וכו', שתוועדה תסכם ותציע למוסדות
הנוגעים בדבר להמשיך ולטפל בהסדיר רישום קרקעות תוך מגמת להגיש
למכסימים הסכמה עם הבדואים במקום הצעה מפורטת.

י. כהן: הצבענו על זה כבר.

י. דרניצקי (יודין): אם ההצעה לא מתקבלת אז תהיינה הצעות
לגופם של ענין.

היו"ר י. הורביץ: קראנו לכם כדי לשמוע לא על תוכן
ההצעות אלא אם יש מצידכם מקשבה
שאולי כדאי שהדיון ימשך או אפשר לגשת לסיכומים.

ע. ערן:

לאור הדברים האלה אני פטור מלהתייחס לתוכן ההצעה שהיא היתה מוסכמת על המומחים. אני רוצה לומר משפט אחד לגבי תוכן הדברים. מדובר כאן על סך פיצויים שעמדו בסדר גודל של 250 מליון לירות.

דובר על יותר.

היו"ר י. הורביץ:ע. ערן:

לא על מה שיהיה כתוצאה מתכניות בניה. שזה-כסף - ההצעה שישנה כרגע שנמסרה ע"י אותה ועדה בין-משרדית מדברת על שטח שבדואים יקבלו - 150 אלף דונם.

לגבי השאלה הקריטית, נכון שהיתה פניה שלנו. היתה רגישות מיוחדת ואנחנו מודים על כך שקבלתם אותה פניה לא להביא לידי סמיכות פרשיות עם מועד מסויים. היום אין התנגדות שהוועדה תסכם כפי שמוצאת לנכון לסכם. אני רוצה להוסיף, דחיה ארוכה של הענין עלולה לסבך יותר את הדברים. רציתי להביא את הדברים האלה לידיעתכם כחשובה שלנו לנושא.

היו"ר י. הורביץ:

אני מודה לך מאד. אני מציע שהיום נגמור את המסקנות בענין הבדואים. אבל לפני כן אני מציע לסכם את מסקנות ועדת המשנה בענין נהגים חולי נפש כדי שנוכל להתפנות לאחר מכן לענין הבדואים.

2. מסקנות ועדת הכלכלה בענין נהגים חולי נפשהיו"ר י. הורביץ:

הקושי שנתקלנו בו, לאחר שתאמו עם הנוגעים בדבר, היה בחובת סודיות של הרופא והזרמת אינפורמציה למשרד התחבורה או מישהו המיועד מטעמו. זה היה ענין מאד רגיש. אני מבין שדלגנו על המכשול הזה ע"י הסכמה עם הנוגעים בדבר.

י. פלכסר:

התאמה היתה עם משרד הבריאות וחבורה ומשפטים.

ע. הדר:

בלי עורכי ההצעה אין טעם לדון, זה דבר ראשון. דבר שני, אני מודה שלא נחקלו בעבריינות שונה ביחסה מאשר כלל חולי הנפש. היום לתת חומר סודי בידי פקידים וכל מיני אנשים שילחצו, לא נראה לי. אנחנו שאלנו האם היו תופעות שחולי נפש גרמו לתאונות יותר מן הממוצע - אמרו לא. אז למה להכנס לכל הענין הזה, למה להפריד אותם.

היו"ר י. הורביץ:

בזמנו היתה הסתייגות הפסיכיאטרים לענין הסודיות וההמלצות מתייחסות לזה. השאלה היא מה עמדתם, האם הם הופיעו בפני ועדת המשנה?

ג. פת:

כן, והם מכוונים ע"י המכון הרפואי לבטיחות בדרכים. הם דאגו שהדבר לא יעבור ישירות למשרד הרישוי. זה היה קונצנזוס. הפסיכיאטרים בכל דיון כזה אומרים שכולם בסדר. כאשר לחצנו אותם והבינו שצריך לעשות משהו היתה קונצנזוס של כל הנציגים: משטרה, משפטים, תחבורה וזה היה מקובל עליהם.

היו"ר י. הורביץ:

לאחר שהרופאים היו בזה והסירו את התנגדותם, אני מציע לאשר

את המסקנות. בערעור של חה"כ הדר יש הגיון.

ג. פת:

מדובר על קריטריונים שקבע משרד המשפטים.

היו"ר י. הורביץ:

אולי נוסיף שקריטריונים יובאו לפנינו.

ג. פת:

זה יהיה בחוק.

היו"ר י. הורביץ:

האם מישהו מתנגד להצעות האלה? אין התנגדות. הוחלט לקבל

המסקנות בענין נהגים חולי. נפש.

אני מודה לחה"כ פת על היוזמה שלו.

אנחנו חוזרים לנושא הבדואים.

סיכומי ועדת המשנה בענין הבדואים בנגב

היו"ר י. הורביץ:

נקרא את ההצעה המוסכמת על כולם ואח"כ נעסוק בדבר שהדעות חלוקות

עליו.

י. פלכסר:

(קורא את ההצעות המוסכמות של חברי ועדת המשנה).

נ. קצב:

אין לי הערות עקרוניות לגבי הענין, אני מקבלת אותם. יש כמה

דברים שאני מתייחסת אליהם כאשר הם יתורגמו לשפה הערבית. לדוגמא, אני לוקחת סעיף 3 כתוב בו: "חלק ניכר מהם עברו מחיי נוודות וכו'" - "נוודות" זאת מלה מאד לא יפה.

היו"ר י. הורביץ:

בדואי זה לא נווד?

נ. קצב:

אני מדברת על רגשות. אני לוקחת את הרגישות של הענין. מבחינת

העקרון אני מסכימה לכל מה שקראנו. יש לי הערות טכניות.

דבר שני, לא צריך לומר "מצד הבדואים". בסעיף 5 הערה טכנית, לא צריך לומר "בגלל אורח מחשבתם". הערות אלה לא פוגעות במשמעותם של הדברים.

ל. אליאב:

אני מצטרף למה שאמרה חה"כ קצב בעוד כמה נקודות. אני לא הייתי

רוצה לקבל מסמך כזה מהכנסת, אני בטוח שכל חבר כנסת לא היה רוצה לקבל מסמך כזה. לא "השתרעותם על שטחים" אלא "פזורים של השטחים". כל זה

גרם לנחיתות בתרבות החיים - מה פתאם? אט יש קשיים ברמת השירותים

זאת נחיתות ברמת החיים, מן פתאם? אני מציע: "פיזורים הגדול גרם

לקשיים ברמת השירותים". בסעיף 5 אני מציע: "ההוצעה מודעת לכך שבגלל אורח מחשבה אחר קיים שוני בקשר להשקפה על נושא של בעלות על הקרקע."

י. דרניצקי (יודין):
 אני מציע בסעיף 2: "הדבר גרם לבניה מפוזרת בלחי חוקית" להוריד מתחת לארבע שורות שבאות אחרי זה.

אני נגד הנסוח בסעיף 3: "הוועדה מאמצת את הגישה העקרונית שיש ליישב וכו'" - המדינה לא החליטה שבישראל אין בדואים נוודים.

א. לבני:
 אתה יכול להקים אוהל איפה שאתה רוצה!?

י. דרניצקי (יודין):
 יש הבדל בין הקמת אוהל בסביבת פתח-תקווה לבין הקמת אוהל במקום שנוודים במשך עשרות שנים בנגב. אני מציע שהנסוח אחר: "הוועדה מאמצת את הגישה העקרונית, שיש לעודד את מעבר הבדואים לישובי קבע". אני התרשמתי מכמה פגישות אצל הבדואים שהם דוחים את זה שמגבוה נותנים להם פקודה. חיים שהם רגילים להם במשך דורות, נותנים פקודה להפסיק מהיות למחר? אני מציע: "לעודד העברה לישובי קבע".

בסעיף 5 הייתי מציע למחוק את המלים: "אורח מחשבתם". אפשר לכתוב, שהוועדה מודעת לכך, שבעקבות הסדרים אדמיניסטרטיביים לקויים בתקופת המשלה התורכית והמנדט ועקב יחסים משפחתיים ושורשיים מובהקים עורבבו מושגים על בעלות קרקעות". נסוח כזה, מצד אחד יזכיר שבתקופת הממשלה העותומנית והבריטית היו סדרים של רשומי קרקע לקויים...

היו"ר י. הורביץ:
 הסדרים היו טובים. הם רק לא רשמו את הקרקעות. אתה נותן אישור שהם בעלי הקרקע בלי שזה יהיה רשום ואת זה אתה לא רוצה.

י. דרניצקי (יודין):
 אני חושב שהיתה רשלנות רבה והיא מכה בשני כוונים. מכל מקום מה שאני מציע הוא למחוק את הענין של "אורח מחשבתם".

א. לבנבראון:
 אני לא שולל חשיבות של נסוח, אבל אני רואה את העיקר לא רק בנסוח אלא בחוכן ואני חושב שזאת לא שאלה רק של נסוח אלא שאלה של גישה עקרונית. למשל, בסעיף הראשון נאמר: "הוועדה רואה בבעיה שקשורה באדמות ששימשו בעבר וכו'" - העיקר איך פה. הבעיה העיקרית היא זכות על הקרקע. זאת לא רק שאלה הומנית כלכלית. זה לאורך כל הקו. "הוועדה הגיעה למסקנה, שחוסר הוודאות... של מי? הם משוכנעים שזה שייך להם. אולי חוסר ודאות בכל מקרה להוכיח שזה שייך להם.

היו"ר י. הורביץ:
 נניח שאומרים לך, תקבע אתה. מה היית אומר, שהקרקע שלהם, שיש להם זכות על הקרקע?

א. לבנבראון:
 סעיף 5 אומר שבגלל זה וזה יש להם ערוב מושגים. הם לא יודעים אם הקרקע שלהם ואת זה צריך לרשום. יש חלק ניכר של קרקעות שהן שלהם והן גם רשומות.

י. כהן:
 על זה לא מתווכחים.

א. לבנבראון:

על דברים שיש קושי להוכיח, רואים בספרים ורואים, בני אדם ישבו כך וכך שנים ועבדו את האדמות, זה שייך להם. זה לא סותר את האפשרות, את הצורך לשבת ולנהל מ"מ.

א. לבני:

על ענין תקוני נסוח אני לא נכנס, כל זמן שזה לא נוגע לבעיה המהותית. את המלה "אורח מחשבה" רציתי לתרגם מהמלה "מנטליות". ענין "ערבוב מושגים" הוא די קובע. אני רוצה שיהיה ברור מה זה ענין "ערבוב מושגים". באות משלחות גדולות של בידואים בלי סוף, גם מחוץ לישיבות הוועדה, ומביאות ניירות. אחד השיכים הגדולים מביא פתקה ששם כתוב: שולם ב-1932 לממשלת המנדט 35 גרוש, אין גוש אין חלקה והוא אומר, זאת הוכחה שאני בעל החלקה הזאת. אני מסביר לו, ש-35 גרוש זה הרבה כסף, אבל אם לא כתוב גוש, חלקה ועל כמה דונם זה מתייחס, זה לא יכול לשמש הוכחה. הם לא תופסים ולא מבינים את הדבר הזה. לכך בא כאן ענין "ערבוב מושגים". אצל הכדואים המושגים בענין קרקעות לא זהים למושגים של הפלה הערבי שיושב בכפר דורות ויודע מה זה גוש וחלקה ומה זה מושב וכל הדברים האלה. אצלם הענין די מבולבל. הסברתי להם, כאשר תהיה פרצלציה של גוש וחלקה, איך חוכיחו שהתשלום הזה היה עבור חלקה זאת וזאת. בהמלצות הפרטיות שלי יש, מי שהקרקע רשומה על שמו ב"טבו", לגביו אין ויכוח.

בקשר לבניה מפורזת בלתי חוקית -

זאת נקודת מפתח בכל הבניה, מפני שאם המלצות הוועדה הבין-משרדית וגם שלנו, דנות לא רק בעסקי קרקעות, אם מדובר בבניה, היא נעשית בתמיכה ממשלתית. המו"מ מתנהל לא רק על קרקע, אלא סידור סופי, ואם יש בנין בלתי חוקי, מציעים מגרש באחד הכפרים כדי שיוכלו לבנות.

על ענין ישובי הקבע, נקודה

שגם לבי לא היה שלם אתה. לך תכפה צורת חיים. אם נגיע להסדרי קרקעות, ויש חוק במדינת ישראל, ידצו בכך או לא ירצו, הם יקבלו את הדין. בגליל התהליך נגמר. כל הבתים מיושבים בישובי קבע.

אני רוצה לומר, המחשבה העיקרית

בדיון היתה לטובתם של הבדואים וגם הם יודעים מה לא טוב להם. הדעה הכללית היתה שהם רוצים ישובי קבע. אי-אפשר להקים ישובי קבע ולהשאיר את המבנים הקיימים.

א. זילברברג:

כאשר ישבנו בזמנו וגבשנו איזושהי דעה, הלכנו לקראת דבר מוטכס.

אני לוקח עכשו את הפרוטוקול אני רואה שלעמוס ולי יש דבר שאני לא מביין מה אמרתי זחה"כ גרופר אמר מה שאני אמרתי. אני לא יודע מה המשותף ומה לא משותף.

היו"ר י. הורביץ:

אם היה ערבוב נמחק. אני רוצה להציע הצעה - כל מה שקראנו עד עכשו,

אני חושב שנקבל כמקדמה או כמנשר ונבחר 2-3 חברים שינסחו באופן סופי הן מבחינת העברית והן מבחינת הפגיעה. החברים יהיו חברי הכנסת: א. לבני, ע. הדר, ל. אליאב וי. יודין.

י. פלכסר:

(קורא הצעות חברי הכנסת: א. לבני, פ. גרופר, י. כהן, ע. הדר

וא. זילברברג.)

ע. הדר:
 בסעיף ד' אני מציע: "הוועדה סבורה כי הפיצוי בכסף ובקרקע המוצע ע"י הוועדה הבין-משרדית הוא גבוה מדי והיא קוראת לממשלה לבדקו מחדש".

בסעיף ב', אחרי המלה "מוצע" צריך להוסיף: "המוצע ע"י הוועדה הבין-משרדית".

היו"ר י. הורביץ:
 "הם ליברליים מדי וכו' - הייתי משמיט ומשאיר את המלים: "להיות מעוגנים בחוקי המדינה בלבד".

ע. הדר:
 אני מסכים.

פ. גרופר:
 מדוע אתה לא מסכים "לבדקו מחדש על-מנת להפחיתו"?

ע. הדר:
 אם אני אומר שהוא גבוה, למה צריך לומר "להפחיתו".

י. דרניצקי (יודין):
 לאחר שסעיף א' בהצעות שלי לא נתקבל, אז אני מתחיל ממה שמופיע פה סעיף ד', בנוסח שלי זה יהיה סעיף א'. "א. רישום קרקעות בנגב ייעשה על-פי מסמכים המוכיחים בעלות על קרקע ומקובלים על-פי נוהג יעשה מאמץ עליון להגיע להסכם...".

היו"ר י. הורביץ:
 אתה צריך לומר "למרות האמור בסעיף א'".

י. דרניצקי (יודין):
 בסדר. "ג. במסגרת הסדרים של קרקעות בנגב יוכר בכך שחלק ניכר מאוכלוסית הבדואים אינה מעוניינת ואינה מוכנה להנחק מהאדמה ומפרנסה הבאה בעיקרה מחקלאות. לפיכך, הצעות לפתרון תבחנה מחדש ויוצעו לבדואים פתרונות עם מרכיב חקלאי משמעותי יותר. ד. יחידת אדמה גדולה, הבטחה לכמות מים רבה יותר אשר תחבס על תכנית מים בנגב גדולה. ה. הקמת ישובים עירוניים. חקלאיים של בדואים תיעשה בקצב מזורז מתוך תשומת לב רבה לצרכים המיוחדים. תשומת הלב תוקדש לבעיות חינוך, שירותים ותחבורה ולפיתוח מסגרות מוניציפליות עם ישובי הסביבה. ו. משרד המסחר והתעשייה יתכנן ויבצע כמה מפעלים של המדינה כדי לגוון את תעסוקתם ולהעלות את רמת חייהם. ז. המעבר של אוכלוסית הבדואים לצורות חיים חדשות תיעשה בהדרגה תוך דאגה לא לערער...".

ח. בקביעת פיצויים לבעלי קרקעות ינהגו על פי הכלל כי בשום מקרה, כגון פיצויים בעד קרקע בסביבה עירונית, לא יהיו הפיצויים פחותים מן הפיצויים המקובלים לגבי כל קבוצה אחרת מאוכלוסית המדינה".

היו"ר י. הורביץ:
 גם אם אין זכות בעלות על הקרקע?

י. דרניצקי (יודין):
 אם מכירים שיש לתת פיצויים, אז הפיצויים לא יהיו פחותים. אם בדואי בסביבת באר-שבע מגיש בקשה להכיר בזכות בעלות, אם לבדואי אין כל זכות, לא תוכר הטענה והוא לא יקבל כל פיצוי.

היו"ר י. הורביץ:

אתה רוצה פשרה, היא לא תוכר
אבל ניתן לו משהו.

י. דרניצקי (יודין):

אם יכנסו למו"מ אני מניח שהוא לא
צריך להיות שונה לו זה היה יהודי.

יש בהחלט דברים שחופפים את הצעת חה"כ לבני. אני רוצה בהצעה שלי
להדגיש שלוש נקודות והייתי רוצה שהוועדה תאמץ אותה ואז אני מוכן
לוותר על זכות היוצרים. א' צריך לחזק אלמנט חקלאי. ב. להכניס
מומנט של פיתוח תעשייתי. ג. צורך בהשקעת מאמץ נוסף בכדי להגיע
לפתרונות עד כמה שאפשר. הדגשתי מומנט אחד, שלא ייווצר אצל הבדואי
הרגשה, במדיניות הפיצויים, שיש איזושהי אפליה. לכן אני רוצה קביעה
עקרונית.

ל. אליאב:

למעשה, מבין שלוש ההצעות האלה,
נראתה לי ההצעה כפי שכתובה כאן
בנוסח של חה"כ יודין ואני מאמץ אותה אם הוא יורד ממנה.

י. דרניצקי (יודין):

אני לא יורד ממנה.

ל. אליאב:

אז אני מצטרף אליך.

א. לבני:

עם דחיה של שנה?

ל. אליאב:

כן.

י. דרניצקי (יודין):

ענין הדחיה הצעתי וזה נפל. לאחר
שזה נפל, אני עובר לסעיפים נוספים.

ל. אליאב:

סעיף א' של חה"כ יודין נראה לי
חשוב מאד ואני מצטרף לזה.

סעיפים ב', ג', ד', אלה סעיפים שלפיהם צריך ללכת. צריך לנצל את
את תקופת הביניים הזאת כדי להגיע למכסימום הסדרים.

א. לבני:

אנחנו מחפשים קריטריונים.

י. שערי:

אני לא השתתפתי בוועדת המשנה,
אבל הייתי בסיוור והתרשמתי ממה

שראינו ושמענו. אני רואה בהצעות האלה חילוקי דעות בשני דברים:
1. בקשר לפרוצדורה. בא חה"כ לבני ומציע ועדת פשרות מייעצת וכך הלאה.
2. האם הקריטריונים הקיימים כעת והם מקובלים על הגוף הממשלתי,
נכונים, האם צריך ללכת בכוון יותר ליברלי, או צריך להפחית את
הפיצויים המוצעים. כדי שאלה אשר לא היו בוועדת המשנה יוכלו להצביע
יש צורך להבהיר את הנקודות האלה ואך אפשר יהיה להגיע למסקנה.

י. כהן:

את זה עוד למדת?

י. שערי:

לא הייתי בוועדה.

י. כהן:

זה היה במליאה.

יש לי הצעה לסדר - צריך להצביע
על שלושה דברים: 1. הצעת חה"כ יודין שמצטרף אליה חה"כ אליאב ואומרת
דחית הענין בשנה וכניסה למו"מ על הסדרים עם דברים דחופים שהמדינה
צריכה לעשות. 2. הצעת חה"כ לבני להקים ועדה מייעצת נוספת עם
בדואים וכל הכרוך בזה. 3. הצעה בה חלוקות הדעות, האם הקריטריונים
של הוועדה הבין-משרדית שעבדה ורוצה לעבוד לפיהם הם נכונים או

י. כהן:

שממליצים לבדוק מחדש. לפי דעתי אם אנחנו נצביע על שלושה הדברים העקרוניים האלה אפשר יהיה ללכת הלאה.

א. לבני:

נדמה לי שיש קריטריונים. זאת נקודת המפתח בכל הבעיות. יושבת ועדה בין-משרדית. לפי חוקי המדינה, רישום קרקעות נעשה בידי משרד המשפטים. הם אומרים: אנחנו לומדים את החוק. לפי החוק יש בעיה בנגב, לא היה שם רישום אף פעם. זה לא מספיק שאדם אומר: זה שלי, אבא שלי היה פה, סבא שלי היה פה. לכן בהצעה שלי בא ענין ועדת הפשרות. ברגע שזה גוף ממשלתי, ועדת פשרות, אותה ועדה אינה כפופה לחוק היבש הקיים. אלה שצריכים לבצע כמו נציגי משרד המשפטים ומינהל מקרקעי ישראל, גם הם מחפשים קריטריונים, גם אצלם יש לפניו משורת הדין. לפניו משורת הדין צריכה להיות ועדת פשרות.

נ. קצב:

הענין יותר מדי רציני מכפי שאנחנו דנים בו. יש סדר, נדון בהצעות.

אינן סדר, לא דנים.

היו"ר י. הורביץ:

הוצעו שלוש הצעות, קראו אותם בקול.

נ. קצב:

לא כולם אמרו מה שהם חושבים.

א. לבני:

יש סעיפים שאפשר להתאחד בהם.

א. לבנבראון:

יש הגיון בהצעת חה"כ י. כהן. ישנה הצעה מרחיקת לכת של קודם על הצעה זאת.

היו"ר י. הורביץ:

בבקשה. אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חה"כ יודין האומרת

לדחות את הטיפול בשנה.

ה צ ב ע ה

הצעת חה"כ יודין לדחות את הטיפול בשנה - לא נתקבלה.

היו"ר י. הורביץ:

נצביע על הצעת חה"כ לבני סעיף, סעיף.

אני מעמיד להצבעה סעיף א' בהצעת

חה"כ לבני.

ה צ ב ע ה

סעיף א' בהצעת חה"כ לבני - לא נתקבל.

היו"ר י. הורביץ:

אני מעמיד להצבעה סעיף ב' בהצעת חה"כ לבני.

ה צ ב ע ה

סעיף ב' בהצעת חה"כ לבני - לא נתקבל.

אני מעמיד להצבעה סעיף 6 בהצעת
חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 6 בהצעת חה"כ לבני - לא נחקבל.

אני מעמיד להצבעה סעיף 7 בהצעת
חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 7 בהצעת חה"כ לבני - לא נחקבל.

אני מעמיד להצבעה סעיף 8 בהצעת
חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 8 בהצעת חה"כ לבני - לא נחקבל.

אני מעמיד להצבעה סעיף 9 בהצעת
חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 9 בהצעת חה"כ לבני - נחקבל.

אני מעמיד להצבעה סעיף 10 בהצעת
חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 10 בהצעת חה"כ לבני - לא נחקבל.

אני מוכן לתקן את סעיף 10 ולומר:
"הוועדה ממליצה כי כל החליכים

א. לבני:

הקשורים בביצוע ההמלצות ילוו בפעילות הסברה מקיפה, שיסבירו כל
פעולה לפני ביצועה".

אני מעמיד להצבעה את סעיף 10 המתוקן
של חה"כ לבני.

היו"ר י. הורביץ:

ה צ ב ע ה

סעיף 10 המתוקן של חה"כ לבני - נחקבל.

אני מעמיד להצבעה את ההצעה כפי
שנוסחה מחדש של חברי הכנסת:

היו"ר י. הורביץ:

א. זילברברג, ע. הדר, פ. גרופר וי. כהן.

ה צ ב ע ה

הצעת חברי הכנסת: א. זילברברג, ע. הדר, פ. גרופר וי. כהן - לא נחקבלה.

י. דרניצקי (יודיץ):

ביחס להצעה שלי, חלק אחד של ההצעה שהיא מרחיקת לכת, נפל. בהצעה השנייה שלי אני מבקש להצביע על שלושה טעמים: א. הגדלת המרכיב החקלאי שח"כ לבני חומך בזה. ב. תעשייה ופלאמה.

א. לבני:

זה היה אצלי.

י. דרניצקי (יודיץ):

ג. אני מציע שילוב בסביבה מוניציפליה.

היו"ר י. הרביץ:

זה התקבל.

שח"כ יודיץ הציע עכשו.

אני מעמיד להצבעה את הטעמים

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ י. דרניצקי (יודיץ) - לא נתקבלה.

י. שערי:

הצעה אחרת, פרט לכל אחד הטעמים, שהוועדה מאמצת לעצמה את הקריטריונים

המוצעים ע"י הוועדה הביין-משרדית.

היו"ר י. הרביץ:

אני מעמיד להצבעה את הצעת ח"כ שערי. לאמץ את החלטת הוועדה

הביין-משרדית.

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ שערי לאמץ החלטת הוועדה הביין-משרדית - לא נתקבלה.

ע. הדר:

מינהל לבקש דחיית ההצבעה?

היו"ר י. הרביץ:

נמצא מצב שאין לבטל הצעה, שום הצעה לא עברה. מהם מצביעים

בשעה 8.30.

א. זילברברג:

הצבעה חוזרת?

היו"ר י. הרביץ:

שלושת ההצעות תובאנה מחר להצבעה.

נ. קצב:

כפי שהחנהלה הישיבה היום, לא כדאי לבוא מחר.

היו"ר י. הרביץ:

ח"כ אליאב, האם התנהלה הישיבה לא בהגינות.

ל. אליאב:

לא נכון.

היו"ר י. הרביץ:

ישיבה זו נעולת.

הישיבה נועלה בשעה 11.10